Enw'r Ysgol: **Maenofferen** **Cyfeiriad: Blaenau Ffestiniog, Gwynedd Ll41 3DL**

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion, asesiadau athrawon a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol; Arweiniad Llywodraeth Cymru: Pobl, Cwestiynau a Chredoau (2013), Canllawiau a Phroffiliau Enghreifftiol CA2 a CA3 (2011), 14-19 (2009).

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

- Defnyddiwyd y Ffeil Tracio Cynnydd er mwyn gweld lefelau cyrhaeddiad y disgyblion sydd ym ml 6 eleni. Edrychwyd ar eu lefelau ar ddiwedd bl 3, 4 a 5.

	L2	L3	L4	L5
Diwedd Bl 3	39%	61%	0	0
Diwedd Bl 4	5%	86.5%	9%	0
Diwedd Bl 5	0	69.5%	30.5%	0

- Yn ychwanegol, mae'r cydlynydd wedi craffu ar waith disgyblion bl 6 er mwyn gweld sawl plentyn oedd yn gallu cynhyrchu gwaith sydd yn nodweddiadol o lefel 5. Edrychwyd ar y dasg Heddwch. Mae 4 disgybl (17%) o ddisgyblion bl 6 wedi llwyddo i gymharu ymarferion y gwahanol gredoau, gan greu cysylltiadau rhyngddynt a mynegi barn (gwaith sydd yn nodweddiadol o Lefel 5).

Materion i gael sylw

- Parhau i baratoi gwersi a gweithgareddau sydd yn caniatau disgyblion i greu gwaith sydd yn nodweddiadol o lefel 5.

Rhagorol		Da	X	Digonol		Anfoddhaol	

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol, Arweiniad Llywodraeth Cymru: Pobl, Cwestiynau a Chredoau (2013), Canllawiau a Phroffiliau Enghreifftiol CA2 a CA3 (2011), 14-19 (2009.

Yr addysgu mewn addysg grefyddol: cynllunio ac amrediad o strategaethau

- Gwelir fod y disgyblion yn cael profiadau dysgu da ar draws yr ysgol, gyda sylw yn cael ei roi i wahaniaethu ac i strategaethau Asesu ar gyfer Dysgu megis 2* a Dymuniad.
- Gwneir defnydd da o ymweliadau ac ymwelwyr i gyfoethogi'r dysgu, ee. trip dathlu'r Pasg i Goleg y Bala; ymweld â chapel ac eglwys leol; gwahodd y Ficer Brownridge i'r ysgol am sgwrs; derbyn ymweliad gan aelod o elusen y Cymorth Cristnogol, yn ogystal â threfnu bedydd ffug a phriodas ffug yn yr eglwys leol.
- Mae'r athrawon yn creu arddangosfeydd deniadol a llyfrau dosbarth yn seiliedig ar y gwaith Addysg Grefyddol.
- Mae LJ (athrawes CPA) yn nodi pryder nad ydyw cyrsiau mor hawdd i'w cael rwan.
- Rhannwyd holiaduron staff a disgyblion cyn cynnal yr arfarniad. Mae'r holiaduron plant (bl 6) yn dangos fod

y disgyblion yn mwynhau'r gwersi Addysg Grefyddol. Defnyddir termau crefyddol i ddisgrifio'r gwaith maent wedi ei wneud (gweler yr holiadur) ac mae'r disgyblion hefyd yn gallu disgrifio sut mae eu gweithgareddau yn gofyn am sgiliau traws-gwricwlaidd megis ysgrifennu, ymchwilio a defnyddio mathemateg.

Darpariaeth ar gyfer y medrau: llythrennedd, rhifedd, TGCh a meddwl

- Mae'r Medrau Allweddol a'r FfLlRh yn cael eu hymgorffori ym mhob un o'r gwersi – gwelwyd enghreifftiau o waith TGCH; gwaith rhif; gwaith ysgrifennu a thrafod; yn ogystal â gwaith meddwl a didoli.

Materion i gael sylw

- Buddsoddi mewn Beiblau amrywiol ar gyfer y CS a CA2.
- Parhau i gyfoethogi a diweddaru'r portffolios.
- Parhau i drefnu ystod o ymweliadau ac ymwelwyr er mwyn cynnal diddordeb y disgyblion

Rhagorol		**Da**	X	**Digonol**		**Anfoddhaol**	

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?		
Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?	**Ydy**	**Nac ydy**

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010) , 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94), Canllawiau ynglŷn ag Addoli ar y Cyd (Cymdeithas CYSAGau Cymru, Mehefin 2012).

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Mae dysgwyr CA2 yn addoli ar y cyd yn wythnosol. Mae'r Pennaeth wedi llunio amserlen wythnosol sydd yn dynodi pa themau/ agweddau sydd yn cael eu trafod. Yn ychwanegol, mae pob dosbarth yn gyfrifol am baratoi a chynnal un gwasanaeth bob tymor.
- Mae dysgwyr Bl1 a Bl2 yn addoli ar y cyd yn wythnosol. Arweinydd y Cyfnod Sylfaen sydd yn cynnal y gwasanaethau. Caiff dysgwyr gyfleoedd da i drafod yr hyn sydd yn bwysig iddynt hwy, gan ddod â gwrthrychau neu luniau fel sbardun i'r sgwrs.
- Mae'r Parchedig Dewi Morris yn cael ei wahodd i'r ysgol ar adeg Diolchgarwch. Mae'r dysgwyr yn cael eu hannog i gyflwyno bwyd ac mae aelodau o'r Cyngor Ysgol yn dosbarthu'r hamperi hyn o fewn y gymuned leol.
- Cynhelir Gwasanaeth Wobrwyo yn fisol er mwyn gwobrwyo dysgwyr o bob dosbarth ar draws yr ysgol am eu hymdrechion a'u cyflawniadau.
- Mae aelodau o'r gymuned leol yn cael eu gwahodd i'r gwasanaethau er mwyn ysbrydoli'r dysgwyr. Yn ddiweddar daeth Jess Kavanagh i roi cyflwyniad gwych ar ei llwyddiannau hi ym myd rygbi merched Cymru. Mae aelod o Arriva Trains hefyd wedi cyflwyno clip fideo gafodd ei gynhyrchu gan ddysgwyr Bl5 er mwyn hyrwyddo balchder tuag at y rheilffordd lleol.
- Mae pob athro/athrawes o fewn y dosbarth yn cynnal gwasanaethau boreol o fewn eu dosbarthiadau.
- Mae'r ysgol yn cynnal Gwasanaeth Nadolig yn flynyddol yn y capel lleol. Mae dysgwyr CA2 a CS yn cymryd tro i gyflwyno Stori'r Geni.

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

- Parhau i wahodd ystod o ymwelwyr i'r sesiynau addoli ar y cyd er mwyn ysbrydoli ac ysgogi'r dysgwyr.
- Sicrhau mwy o gyfleoedd i ddysgwyr y Meithrin, Derbyn, Bl1 a Bl2 addoli ar y cyd fel adran CS.

Rhagorol		**Da**	X	**Digonol**		**Anfoddhaol**	

Llofnod: *Gareth Roberts* (Pennaeth)

Dyddiad: 6/1/17